

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نگارنده: یونس غیاثوند- ۱۱ تیر-سرطان- ۱۴۰۱
۰۷ جولای ۲۰۲۲

جمهوری آذربایجان به کدام سو می رود؟

از سال ۱۹۹۱ و در پی حوادث متعدد، جمهوری سوسیالیستی آذربایجان شوروی از این اتحادیه (اتحاد شوروی) جدا گشت و اعلام استقلال کرد، تا آن زمان در مقر ریاست جمهوری . س. آذربایجان سیاستمدارانی روی کار بودند که هدفشان در حوزه سیاست خارجی تنها دو چیز بود: ۱- همسو بودن با سایر کشور های سوسیالیستی ۲- مقابله با صهیونیسم و امپریالیسم جهان غرب و دولت های برده آن.

ج. آذربایجان پسا تجزیه شوروی شاهد اولین شک های ناشی از فروپاشی اردوگاه سوسیالیسم بود، اوضاع اقتصادی به حدی وخیم شد که نرخ تورم از ۵۰۰ درصد فراتر رفت، بحران سوخت کشور را دچار آشوب های فکری کرده بود و جنگ قره باغ روز به روز بر آتشش توسط روسیه یلتسین و اسرائیل و غرب افزوده می شد؛ حال دولتمردان ج. آذربایجان باید همان شیوه شوروی را که همان همسوئی با شرق است را پیش می گرفتند، در ادامه به این موضوع خواهیم پرداخت.

تا سال ۱۹۹۴ ما شاهد حکمرانی سه فرد در آن کشور بودیم، نفر اول ایاز مطلب اف (۱۹۹۱- ۱۹۹۲) است که از لحاظ فکری خواهان پیوستگی و اتحاد با شرق و به خصوص ایران بود، ولی با هشدار دولت امریکا مواجه شد و همین کارت زرد امریکائی ها منجر به این شد که طی یک کودتای سیاسی- نظامی ایجاد شده توسط سیای امریکا و میت ترکیه یکی از هواداران پانترکیسم به نام ابوالفضل ایلچی بیگ قدرت را قبضه کند که اعتقاد بر این داشت که جهان شرق برای مبادلات مناسب نیست و ما باید جهان ترک و اتحادیه کشور های ترک را ایجاد کنیم، به ویژه در آن دوران، تمامی کشور های ترک زبان آسیای میانه و خود ترکیه در زیر یوغ بندگی غرب بودند و به خصوص در ترکیه ما شاهد کودتا های متعددی علیه دولت های مردمی بودیم، در آن دوران هنوز مردم ترکیه کودتای دهه ۸۰ میلادی را از یاد نبرده بودند.

ایاز مطلب اف، نخستین رئیس جمهور ج. آذربایجان پسا شوروی.

با ضعیف بودن مطلب اف و حماقت سیاسی ایلچی بیگ مردم جمهوری آذربایجان نتیجه این اشتباهات ستراتیژیک و عدم اتصال به شرق را دیدند، ارمنستان که امریکا از آن روز به روز با پشتیبانی لجستیکی روسها و پول های خود حمایت می کرد در حال تصرف کامل قره باغ کوهستانی بود، شرایط آنچنان وخیم گشته بود که برخی اعتقاد راسخ داشتند اگر جنگ ادامه یابد، ارمنه باکو را تصاحب خواهند کرد!

این اشتباه ستراتیژیک را دولت تزاری روسیه نیز انجام داد، روسها در صورتی دارای حکومت پایا می بودند که با جهان شرق اتحاد می بستند، ولی چه شد؟ تنها بین سالهای ۱۹۰۵ تا ۱۹۱۷ تزار ها و ملت روسیه دیدند که پیمان با غرب تنها منجر به اشغال کشور آنها و فرورفتن بیشتر آنان در باتلاق شده است؛ همین فرایند در ج. آذربایجان پیشروی می کرد و در طی سالهای ۹۳ و ۹۴ میلادی، حیدر علیف که سابقه حکمرانی بر ج. آذربایجان را در دوران شوروی داشت با حمایت سرویس های جاسوسی ام آی سیکس بریتانیا و سی آی ای روی کار آمد، او تنها به این فکر می کرد که بدون چون و چرا با همه رابطه و دوستی برقرار کند و در عین حال بی طرفی خود را اعلام دارد، ولی مگر می شود با غرب و اسرائیل دوست شد و بی طرف ماند؟

علیف با کمک ایران و ارتباط مؤثر با شرق، در دو سال اول دولتش توانست از پیشروی سریع ارمنه جلوگیری کند و حتی شرایط میدان نبرد را به نفع کشورش تغییر دهد، ولی چه شد؟ با اجبار امریکا، ایران و مستشاران آن را از کشورش اخراج کرد و این عمل او منجر به قرارداد صلح با ارمنستان و از دست رفتن ۲۰ درصد از اراضی ج. آذربایجان شد؛ بعد از فوت او در سال ۲۰۰۳ فرزندش الهام علیف روی کار آمده و راه پدر را در ارتباط با اسرائیل و غرب ادامه می دهد.

حیدر علیف (سمت راست) و پسرش الهام علیف (سمت چپ) به ترتیب سومین و چهارمین حاکمان ج. آذربایجان بوده اند.

الهام نیز معتقد است که تنها راه سعادت از غرب می گذرد، نزدیک به ۲۰ سال از حکمرانی او و دولتش بر ج. آذربایجان گذشته است، ما در آنجا شاهد چه نتایجی از این سیاست هستیم؟ فساد مالی و اداری در آنجا بیداد می کند و طبق اسناد پاندورا و سایر مؤسسات فساد یاب او در سال ۲۰۱۶ فاسد ترین حاکم اروپا نام گرفت، هر روز خانمهای پولدار به اشرافیتشان افزوده می شود و در حال انجام کار های عجیب همچون: حمام با نفت خام هستند؛ ج. آذربایجان

از یک کشور صنعتی و قطب کشاورزی در دوران طلایی شوروی و سوسیالیسم، مبدل به یک کشور فاقد فناوری مستقل و تولیدی و وابسته به فروش نفت و گاز گشته، با اصلاحات عرضی سال ۱۹۹۷ و پس از آن ضربه بزرگ مالی بر کشاورزان وارد آمد و حال وضع این کشور خواهان دوستی با غرب و سهیونیسیم اینگونه شده است.

دولت الهام علیف دو سیلی از این سیاست خورده است، یکی مسأله انقلاب مخملین در کشورشان بود که اگر سفیر وقت امریکا، به نام ریچارد مورنینگ استار را اخراج نمی کردند، مسلماً جای او با فردی وابسته دیگر عوض می شد؛ ضربه دوم را از سال ۲۰۲۰ و با آغاز جنگ قره باغ بر خود وارد ساختند، باز پس گیری اراضی اشغالی به خودی خود مشکلی ندارد ولی با کمک چه کشورهایی؟ دولت ترکیه و غرب؟ خدا می داند که در پشت پرده چه قرارداد های استثنائی با ترکیه اردوخان و اسرائیل بسته شده است، اگر هم اینطور نگشته طبق پیش بینی برخی از تحلیلگران جهانی، این کشور به دلیل همکاری با ترکیه از طرح هائی همچون جاده ابریشم چین سوسیالیستی و همینطور هند محروم گشته، زیرا این دو قدرت بزرگ مالی نمی توانند در جائی سرمایه گذاری کنند که روزانه دچار تزلزل در تصمیم گیری است و از لحاظ سیاسی وابسته باشد.

بیشتر مردم ساکن ج. آذربایجان اکنون از عواقب جنگ اخیر قره باغ باخبر نیستند و سرمستی ناشی از پیروزی را تجربه می کنند، آنها نمی دانند که بعد از حوادث سال ۲۰۲۰ چه نعمت هائی را که حاصل اتحاد با اردوگاه شرق بود از دست رفته است، این مردم با افزایش علم و اراده خود باید بکوشند که به صورت قانونی و سازمان یافته کشورشان را به سمت اردوگاه شرق بکشانند.

پانوشت: تشکر فراوان از همکار گمنام عزیزم که در تهیه و انتشار این مطالب مدیون ایشان هستم، عمرشان پربرکت باد!

منابع:

- * - مجموعه اسناد پاندورا، فساد های خاندان علیف در بریتانیا.
- * - مستند داغ قره باغ، کارگردان: سینا حسین پور، تهیه کننده: امیر مهریزدان.
- * - تاریخچه جمهوری سوسیالیستی آذربایجان شوروی، ویکیدییای انگلیسی.
- * - کریدور جنوب به شمال هندوستان، ویکیدییای انگلیسی.
- * - کریدور چین به اروپا در قالب طرح عظیم موسوم به جاده ابریشم، ویکیدییای انگلیسی.
- * - سایت رسمی سازمان پیمان امنیت جمعی کشورهای مشترک المنافع، مختصر توضیحی درباره ج. آذربایجان.
- * - خبرگزاری فارس، منبع توضیحات مرتبط به مستند یاد شده.
- * - سایت دیپلماسی ایرانی، منبع تصویر علیف پدر و پسر.
- * - آلامی دات کام، منبع تصویر ایاز مطلب اف.
- * - خبر آنلاین، انقلاب رنگی امریکا در ج. آذربایجان.